

Korte boekbespreking

Omgaan met ziekte en zieken

A.N. Hendriks

Van de hand van ds. Jan Blok, predikant van de Gereformeerde Kerk van Spakenburg-Zuid, verscheen een boek dat een handreiking wil zijn voor het omgaan met ziekte en zieken. De schrijver heeft zelf een periode van depressiviteit gekend en dat bracht hem tot veel nadenken over ziekte, verdriet en dood. Wie leest wat Blok schrijft, ontdekt telkens weer dat er iemand aan het woord is die de donkere kant van het leven uit ervaring kent. Die kennis bewaart de auteur voor gemakkelijke troost. Blok laat zien hoe moeilijk Gods kinderen het kunnen hebben en dat vrede vaak na veel strijd en gebed verkregen wordt. Daarbij beschrijft hij uitvoerig wat een zieke voelt en ervaart.

Heel ter zake is dat Blok in een apart hoofdstukje handelt over de verhouding van ziekte en zonde. Want dit is altijd weer een probleem als het leed ons treft. Blok wijst er terecht op dat door onze zonde het lijden de wereld is binnengekomen. Waren er geen zonden, dan waren er ook geen wonden! Dat moet ons altijd nederig en bescheiden maken voor God. Elke ziekte herinnert ons aan wat er in het paradijs gebeurd is. Ik moest denken aan de Ziekentroost uit ons oude kerkboek, die - heel treffend! - de zieke ook allereerst leert hoe door onze zonde het leed over ons gekomen is. Jammer dat Blok wat hij ten slotte van J. Douma doorgeeft, niet meer in dit hoofdstukje verwerkt heeft. Het betoog zou aan inhoud gewonnen hebben. Neem alleen al Douma's constatering: 'Ziekte kan vervolgens een bijzondere straf zijn voor de kerk als geheel' met verwijzing naar Leviticus 26.

Nuttige wenken geeft de auteur aan hen die zieken bezoeken. Hij waarschuwt voor goedkope praat en dringt erop aan je in te leven in de situatie van de zieke. Blok wil ook de dominee nog op ziekenbezoek hebben, zeker in het ziekenhuis. Ik onderstreep dat graag. Pastoraal zieken bijstaan is iets dat ook een zekere kundigheid vergt, kundigheid in de Schrift, maar ook kundigheid in de beleving van zieken! Leerzaam is hier wat Blok schrijft over psychische nood.

Breed geeft de schrijver aandacht aan de zgn. gebedsgenezing, waarbij hij de 'bediening' van Jan Zijlstra, T.B. Joshua en de visie van professor Willem Ouweneel kritisch bespreekt. Blok wijst erop dat ons nergens in de Schrift altijd genezing wordt beloofd en dat het uitblijven van genezing te gemakkelijk wordt teruggevoerd op gebrek aan geloof.

Merkwaardig is hoe Blok van 'de gave der genezing' die aan de kerk te Korinte 'was geschonken', zomaar overspringt op de kundigheid van medici. Hij schrijft: 'Ik zou willen stellen dat de "gaven der genezingen" vandaag vooral gevonden worden bij de artsen' (p.116). De charismata waarover Paulus het in 1 Korintiërs 12 heeft, zijn gaven van de Geest die specifiek gericht zijn op de opbouw van de *gemeente*. Dat geldt toch niet van wat medici kunnen en doen? Wel stem ik toe dat de kundigheid van dokters te danken is aan de Geest, die wijsheid en inzicht geeft. Maar dat is een ander verhaal dan Paulus doet in 1 Korintiërs 12-14. Ten slotte staat de auteur ook stil bij de moeiten en vragen rond het levenseinde, waarbij met name de vraag van de zgn. palliatieve euthanasie aan de orde komt.

Ik heb meer dan eens een uitroep teken in de kantlijn geplaatst. Blok maakt rake en wijze opmerkingen. 'In elk lijden ligt diep op de bodem een parel die men zoeken moet' (p. 67). 'Liever willen we God leiden, dan door Hem geleid worden' (p. 79). 'Aan een ziekbed kun je

soms moeilijk woorden vinden, maar als je in gebed gaat, komen die woorden *wel*' (p. 133). 'Sterven kun je niet leren op het laatste moment; men moet daar zijn leven lang over doen' (p. 145).

Bij elk hoofdstukje zijn vragen gevoegd die prima geschikt zijn voor discussie in een groep, terwijl er ook steeds naar literatuur verwezen wordt. Ik denk dat zieken en gezonden, ambtsdragers en gemeenteleden kunnen leren van deze echt *pastorale* handreiking.

N.a.v. Ds. Jan Blok,

Bitterzoet. Een handreiking voor zieken en hun omgeving, Plateau, Barneveld, 2006. ISBN 10 90 5804 030 5, 166 pag. Prijs €14,75.